

PESTRÉ PRUSINY

Co se děje během roku okolo nás?

Měsíc	Co se děje	Navržená činnost
září	<ul style="list-style-type: none"> začíná se zbarvovat listí ještě kvete: zlatobýl, čekanka, svlačec, rozrazil, jetel, hluchavky, květel většina rostlin už má plody zpívá ještě budničkek menší, rehek domácí odlétají: konipas, bramborníček, čápi špačci a vlaštovky se houfují k odletu zůstávají: konopka, stehlík, samci pěnkvav, zvonek houby 	<ul style="list-style-type: none"> sběr barevného listí, bylin a plodů od srpna výsev do volné půdy: polníček, špenát do poloviny září: výsev hub pěstovaných na dřevu
říjen	<ul style="list-style-type: none"> opad listí, výskyt prvních mrazíků, plodí keře odlétají: pěnice, rehek zahradní, drozd přílet severských populací havranů a kavek bezobratlí přezimující ve stádiu dospělce zalézají do úkrytů, často se předtím shromažďují ve zvýšených počtech 	<ul style="list-style-type: none"> sběr plodů výsadba cibulovin přípravy na zazimování zahrady zastřížení trvalých bylin před příchodem prvních mrazů: přemístění květináčů s teplomilnými druhy (rozmarýn, vavřík) do vnitřních prostor
listopad	<ul style="list-style-type: none"> stále kvetou některé rostliny: mochna všechny rostliny již mají plody a semena probíhá tah divokých husí a kachen poznávání přezimujících druhů: kos, sýkora, králíček, brhlík, někdy pěnkvav, čížci, mlynařici, stehlíci přílety brkoslavů, ještě i havranů, káně rousná bezobratlí jsou již většinou v úkrytech 	<ul style="list-style-type: none"> s příchodem sněhové pokrývky: tvorba a umístění krmítek, příkrmování ptáků výsadba cibulovin zazimování záhonů: obohacení kompostem, mulčování
prosinec	<ul style="list-style-type: none"> mechy, lišejníky přilétají: jíkavci, křivky, hýly, čečetky výskyt ledňáčků, skorců na nezamrzlých úsecích potoků a řek zimní soustředování vodních ptáků 	<ul style="list-style-type: none"> při sněhové pokrývce: sledování a určování stop zvířat
leden	<ul style="list-style-type: none"> zelenají se jehličnany, mechy, lišejníky, osladič, jahodník, ostružiník požerky, okus zvíře v druhé polovině ledna zpívá sýkora koňadra na krmítku pozorujeme například hýly, zvonky, dlasky, sojky zimní ptačí hosty je možno pozorovat na zmrzlých plodech stromů a keřů: kvíčaly, cvrčaly, brkoslavy vodní ptactvo na nezamrzlých řekách či rybnících 	<ul style="list-style-type: none"> při sněhové pokrývce: sledování a určování stop zvířat
únor	<ul style="list-style-type: none"> práší jehnědy lísek, kvetou vrby a osiky, sedmikráska, čemeřice, sněženky, bledule, modřence přílet prvních tažných ptáků (čejky, strnadi, skřivani, špačci) vodní ptactvo veverky okusují pupeny 	<ul style="list-style-type: none"> noční odposlech sov určování dřevin na základě větví, kůry, pupenů... předpěstování sazenic (pozorování růstu rostliny ze semínka) od konce února lze dát do volné půdy mrkev a špenát

březen	<ul style="list-style-type: none"> • kvete mokřýš, podběl, jaterník, sasanka, violky, plicník, devětsil křivatec, dymnivka, prvosenka/ vrby, líska, olše • rozvíjení květních a listových pupenů • přilet a první hlasové projevy: kos, drozd, skřivan polní, strnad obecný • odlet severských populací havranů, kavek a kání • probouzí se křeček, ježek, plch, netopýři • objevují se mlád'ata zajíců, veverky a prasete divokého • třou se štiky, lipani a vranky • zimní úkryt opouští mouchy, kuklice, sluněčka, babočky 	<ul style="list-style-type: none"> • vyvěšení budek a vyčištění starých • určování dřevin na základě větví, kůry, pupenů... • předpěstování sazenic (pozorování růstu rostliny ze semínka) • od března výsev do volné půdy: hrách, pór, ředkve, ředkvičky, řeřicha, salát
duben	<ul style="list-style-type: none"> • raší stromy, keře, byliny, trávy, kvete hlaváček, koniklec, sasanky • ptáčí hlasy oznamují hájení hnízdních okrsků, námluvy a začátek hnízdění: koňadra, budníček, brhlík, krutihlav, strnad, • přilétá kukačka, vlaštovky, jiřičky • obojživelníci táhnou do tůní k rozmnožování – přesuny hlavně ve večerních a nočních hodinách • možný výskyt užovek (malátnost po zimě, vyhřívání), slepýšů, ještěrek • u bezobratlých pokračuje opouštění zimních úkrytů, výskyt malátných včel 	<ul style="list-style-type: none"> • od dubna výsev do volné půdy: bylinky, červená řepa, kedlubny, mangold, okurky, rané zelí, brokolice, kapusta • od dubna do září: výsev hub pěstovaných na slámě
květen	<ul style="list-style-type: none"> • kvetou ovocné stromy, keře, jírovce, šerříky, javory, jeřáby, čilimník, z jehličnanů borovice a smrk • raší listí u dubů a buků • začínají kvést byliny • zpívá většina ptáků, slyšet je i slavík, pěnice, rákosník • přilétají i největší opozdilci: rorýsi, ůhýci, sedmihlásci • aktivní a nápadnější jsou plazi: užovky, ještěrky, slepýši • poletují motýli, z brouků zlatohlávcí, nosatci, z ploštic např. ruměnice 	<ul style="list-style-type: none"> • sběr a zpracování/ sušení bylin • od května výsev do volné půdy: cukety, dýně, fazole, ledový salát, okurky • výsev hub pěstovaných na dřevu • po posledních mrazech (většinou v polovině května): přemístění teplomilných druhů ven na zahradu
červen	<ul style="list-style-type: none"> • kvete již většina rostlin • u bezobratlých velká rozmanitost na květech i listech rostlin (vřetenušky, můry, přástevníci, píd'alky, obaleči, okáči, modrásci, ohniváči, páteříčci, sluněčka, žlabatky) • u ptáků probíhá hnízdění a péče o mlád'ata, někteří ptáci hnízdí podruhé, nejpozději hnízdí pěnice, ůhýk, žluva hajní 	<ul style="list-style-type: none"> • sběr a zpracování/ sušení bylin • od června výsev do volné půdy: pozdní květák, šterbák, čínské zelí • výsev hub pěstovaných na dřevu

Tabulku zpracovali Lenka Prunerová a Ondřej Volf na základě publikace: *Novák, Josef a kol. 1999. Skaut je ochráncem přírody... Příručka pro vůdce skautských oddíl. Praha: Junák.*